

SAKSFRAMLEGG

Til:
Forskningsutvalget for Det juridiske fakultet

Møtedato:
22.11.2023

Sak:

Utviklingsplan for ph.d.-programmet i rettsvitenskap 2023-2026

Innstilling til vedtak:

Forskningsutvalget vedtar utviklingsplan for ph.d.-programmet for 2023 – 2026 med de endringer som måtte fremkomme i møtet.

Bakgrunn:

I henhold til [mandat og rammer for studieprogramledere](#) gjeldende fra 15.03.2021, skal studieprogramleder/studieprogramledelsen sørge for å utvikle en strategisk retning for studieprogrammet. Det innebærer at de i samarbeid med de i fagmiljøet som er tilknyttet studieprogrammet og fakultetsledelsen bl.a. skal:

- utarbeide utviklingsplan for studieprogrammet i henhold til UiTs kvalitetssystem
- utarbeide årlig rapport om hvordan utviklingsplanen ble realisert
- holde seg oppdatert på studieprogramevalueringer og nøkkeldata med et særskilt fokus på gjennomstrømning og frafall, og annen informasjon om studiekvaliteten på programmet samt vurdere dataene i forhold til det strategiske arbeidet.

Krav til og format på utviklingsplaner

Seksjon for forskning og utdanningskvalitet ved UiT har i eget notat (*vedlegg 1*) vist til at det i UiTs kvalitetssystem for utdanning er spesifisert at utviklingsplanen utarbeides i fritt format som årlig eller flerårig plan med årlige delmål. Videre må studieprogramledelsen finne egnede løsninger for å involvere studenttillitvalgte i arbeidet med utviklingsplaner, men at det utover dette ikke er gitt føringer på hva en utviklingsplan skal være, og det fremheves at hver enkelt utviklingsplan utarbeides ut fra kontekst til det enkelte studietilbudet. Følgende pekes imidlertid på som eksempler på temaer som kan inngå i en utviklingsplan:

- studieprogramdesign
- læringsmiljø ved studieprogrammet
- utdanningssamarbeid med arbeidslivet
- internasjonalisering
- plan for søknader om intern (program for undervisningskvalitet, strategisk fond) og ekstern (f.eks. HK-DIR, Erasmus+) finansiering for utvikling av utdanningskvaliteten og/eller andre aspekter av studieprogrammet (arbeidslivsrelevans, internasjonalisering, digitalisering mm.).

I tillegg er det i kvalitetssystemet for utdanning gjort tilgjengelig et eksempel på en [veileder for utviklingsplaner](#), utviklet og brukt på Fakultetet for naturvitenskap og teknologi.

Vurderinger

Det knytter seg flere utfordringer til kvalitetssystemets beskrivelse av utviklingsplaner som et instrument i fakultetenes arbeid med kvalitetsutvikling innenfor studieprogram. Eksempelvis gis det ikke tydelige føringer for hvordan arbeidet med utviklingsplaner skal inngå i fakultetenes arbeid med årsplaner, strategiske planer og budsjettarbeid. Dette er dermed sammenhenger det enkelte fakultet langt på vei må definere selv, og innarbeide i reglementer, prosedyrer og rutiner. Videre er det uklart hvilken formell status utviklingsplanene er ment å ha, om de formelt må vedtas for å få denne statusen, og i hvilken grad de forplikter fakultetets ledelse. Det er også i liten grad informert om hvordan studieprogramledere/studieprogramledelser bør arbeide med kvalitative mål og prosessmål gjennom utviklingsplaner, og hvordan lite konkret målbare resultater kan beskrives i planene og årlige rapporter.

På bakgrunn av ovenstående er det i *Veileder for utviklingsplaner for master- og Ph.d. programmene ved Det juridiske fakultet* (vedlegg 2) lagt vekt på å synliggjøre både utviklingsplanenes formelle status i fakultetets arbeid med utdanningskvalitet, og ulike prosesser og faglige vurderinger som er forventet å ligge bak utarbeidingen av den enkelte utviklingsplan. Veilederen er utformet av prodekan utdanning i samarbeid med studieadministrasjon og fakultetsledelse. Prodekan forskning har gitt innspill for de delene av veilederen som er relevant for ph.d.-programmet.

Veilederen for arbeid med utviklingsplaner er ment å være et arbeidsdokument som ikke vedtas i et formelt organ, men som vil være i stadig forandring gjennom innspill og praktisk anvendelse.

Prosess og forslag til utviklingsplan for ph.d.-programmet i rettsvitenskap 2023 – 2026

Med bakgrunn i mandat og rammer for studieprogramledelse beskrevet i UiTs kvalitetssystem for utdanning, fakultetets foreløpige veileder for utarbeiding av utviklingsplaner, UiTs strategi Eallju – Drivkraft i nord og fakultetets strategiske handlingsplan 2023-2026, har prodekan for forskning utarbeidet vedlagte Forslag til utviklingsplan for ph.d.-programmet i rettsvitenskap 2023-2026 (vedlegg 3).

Utvelgelsen av fokusområder i utkast til utviklingsplanen er basert på vurderinger som prodekan for forskning har gjort samt vurderingene som ligger bak mandatet til den eksterne komiteen som er i ferd med den første periodiske evalueringen av ph.d.-programmet.

Utviklingsplanen for ph.d.-programmet skal være en helhetlig plan, hvor arbeidet med studiekvalitet foregår både på programnivå og på emnenivå. Utviklingsplanen indikerer hvilke fokusområder som skal gis særlig prioritet i planperioden.

I det følgende vil de ulike fokusområdene fremstilles med tilhørende mål, tiltak, tidsangivelse og indikator for måloppnåelse. Planen skal indikere hvilke utviklingsområder som vil ha særlig fokus i planperioden, eller deler av planperioden.

FOKUSOMRÅDER

1. Anbefalinger fra den periodiske evalueringen

Fakultetet gjennomfører en periodisk evaluering av ph.d.-programmet høsten 2023 og har bedt den eksterne evalueringskomiteen til å vurdere både generelle og spesifikke problemstillinger tilknyttet til ph.d.-programmet. De mer generelle temaene omfatter bl.a. studieprogrammets nivå og innhold, mens de spesifikke temaene omfatter behovet å øke valgfriheten i opplæringsdelen samt behovet for å gi ph.d.-kandidatene mer trening når det gjelder samarbeidsferdighetene. Evalueringskomiteen kommer til å levere sin rapport i løpet av første kvartalet av 2024. Rapporten kommer til å inneholde komiteens anbefalinger for utviklingen av ph.d.-programmet, og oppfølgingen av rapporten vil være fakultetets første prioritert med tanke på utviklingen av ph.d.-programmet.

2. Kunstig intelligens

Utviklingen av kunstig intelligens skaper nye muligheter og utfordringer for rettsvitenskapelig forskning. Ph.d.-kandidatene bør få en innføring i bruken av KI både som et verktøy for gjennomføring og evaluering av rettsvitenskapelig forskning. Likeså blir det viktig å utvikle ph.d.-kandidatenes forståelse av de forskningsetiske problemstillinger tilknyttet til bruken av KI, særlig med tanke på selvstendighetskravet som vil også i fremtiden fremstå som et sentralt punkt bedømmelser av ph.d.-avhandlinger. Disse temaene bør ha en høy prioritering under planperioden.

3. Tverrvitenskapelighet

Tverrvitenskapelighet er ikke en ny utfordring, men dens aktualitet øker i takt med samfunnsutviklingen og behovet for helhetlig kunnskap om nye samfunnsfenomener og -utfordringer. Denne utviklingen preger dages forskningsfinansieringssystemer som i større grad forutsetter store tverrvitenskapelige forskningsprosjekter. Slike forskningsprosjekter forutsetter grunnleggende forståelse av tverrvitenskap. Den nåværende ph.d.-programmet gir relativt liten innføring i slike problemstillinger og det er dermed grunn til å vurdere om ph.d.-kandidatene får tilstrekkelige kunnskap om mulighetene og utfordringene tilknyttet til tverrvitenskapelige forskningsprosjekter. Dette temaet er tilknyttet til flere diskurser på UiT angående tverrvitenskapelig samarbeid, bla. angående felles emner og kurs for phd-kandidatene under High North Academy. Dette tema bør ha en relativt høy prioritet under planperioden.

4. Forskningsetikk

I løpet av de siste årene har flere trender (bl.a. samforfatterskap, KI – som ble behandlet ovenfor under pkt. 2) innenfor rettsvitenskap presentert nye forskningsetiske problemstillinger som ph.d.-kandidatene bør få kunnskap om. Det er like viktig at ph.d.-kandidatene får mulighet til å utvikle ferdigheter for å takle slike forskningsetiske problemstillinger. Det er dermed behov for å vurdere om og hvordan nye forskningsetiske temaer kan tilknyttes til de eksisterende ph.d.-emner. Samtidig er det også behov for å ta en mer prinsipiell vurdering av behovet for å skille forskningsetikk ut som et eget emne for å kunne understreke betydelsen av forskningsetikk i rettsvitenskap. Disse temaene trenger ikke ha like høy prioritet som de foregående temaene under planperioden, da forskningsetikk allerede er en del av flere av våre emner.

5. Inntakskvalitet

En gjennomtenkt rekrutteringsprosess som forbereder søkerne til stipendiatstillinger for stipendiatperioden, bidrar både til ph.d.-kandidatenes evne til å gjennomføre ph.d.-prosjektet innenfor normert tid, til å øke kvaliteten av ph.d.-avhandlinger, og til at antall frafall fra ph.d.-

programmet blir lavere. Optimalt sett vil en slik rekrutteringsprosess hjelpe potensielle søkere allerede før de sender sine søknader gjennom veiledning og kurstilbud angående søknadsskriving og prosjektutvikling samt -beskrivelse. Fakultets masterprogram i rettsvitenskap (IMA-JUS) har allerede åpnet en forskerlinje for studenter som vurderer en akademisk karriere. En naturlig oppfølging av slike satsninger under masterprogrammet kunne være det at vi lager en digital veileder og et digitalt kurs i søknadsskriving og utvikling av ph.d.-prosjekter samt prosjektbeskrivelser. Slike tiltak trenger ikke ha høy prioritet da vår statistikk viser god gjennomstrømming.

Petri Ilmari Keskitalo
prodekan for forskning

—

Saksbehandler: Liv Johanne Martinsen, rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur